

GOIGS A LLOANÇA DE LA MARE DE DÉU DEL PATROCINI

QUE ES VENERA
ESGLÉSIA DE
I SANT VICENÇ

A LA PARROQUIAL
SANT MIQUEL
DE CARDONA

Puix dels pobles sou Patrona
si us invoquen amb anhel:
Patrocini de Cardona
sigueu nostre blanc estel.

Si per temps fóreu francesa
i aixopluc dels bergantins,
ja en fa més que sou princesa
de la llar dels cardonins.
Doncs l'altar major us dóna
vostre arcàngel sant Miquel:
Patrocini...

Quan retuda veu Marsella
nostre gran senyor feudal,
li semblàreu una estrella
que florí sobre un portal.
Joan Ramon arreu pregona
que heu ferit son cor fidel:
Patrocini...

Ja de la França us allunya
Folc primer en el seu vaixell,
però us porta a Catalunya
i a redós del seu castell.
Si un palau us fa de trona,
la parròquia de quartel:
Patrocini...

Dels Cardones que floriren
fóreu sempre ric tresor,
els comtes us oferiren,
bons guerrers, espasa i cor.
Tots els bisbes de Solsona
d'aquest lloc n'han fet Carmel:
Patrocini...

Com sou nostra gran Règina
ja fa més de cinc-cents anys,
de la terra cardonina
heu sentit els goigs i els planys.
Sempre Mare i sempre bona,
allunyeu del cor el fel:
Patrocini...

Cinc-cents anys que us fan lloança
L'Aiguadora i Cardener,
cantant himnes d'esperança,
predicant vostre poder.
No hi ha un poble en la rodona
que no us digui ple de zel:
Patrocini...

No és pas sol a vostres plantes
el confrare cardoní,
de tot lloc sentiu complantes
arribades fins ací.
Tots hi resen bella estona,
cada ovella hi fa son bel:
Patrocini...

De Valldaura i d'El Miracle,
de Queralt i dels Torrents
fins a vostre tabernacle,
van i vénen clams fervents.
Empareu, Santa Madona,
a qui fugí del llop cruel.
Patrocini...

De Solsona a Gironella
i de Vic al Pla d'Urgell,
tothom diu sa cantarella
sota vostre gran mantell.
Tota abella se n'adona
d'una Flor de tanta mel:
Patrocini...

Blanc i pur és l'alabastre
en què l'art us cisellà,
com la llum que llença l'astre,
com la sal d'aqueix tossà.
Qui pot veure-us la corona,
veu la glòria d'Israel:
Patrocini...

Si de tots sou Mare pia,
bé ho sereu dels cardonins
que us invoquen cada dia
com uns tendres benjamins.
Prop de Vós, que sou tan bona,
no és possible un cor de gel:
Patrocini...

Beneïu la nostra terra,
empareu el desvalgut,
deslliureu-nos de la guerra,
de la pesta i de l'eixut.
Sigueu Vós nostra corona,
nostra vida i nostre cel:
Patrocini...

Si el qui us ama arreu blasona
de ser vostre esclau fidel:
Patrocini de Cardona,
sigueu nostre blanc estel.

Text: Jaume Boloix i Canela Melodia: Lluís Romeu, prev.

RESCORLA

TORNADA

Puix dels pobles sou Pa - tro-na si us in - ve-cuen amb anhel Patre - cini de Car - de-na, si-au nostre blanc es - tel.

COBLES

Si per temps fóreu fran - cesa i ai-xe - pluc de bergan - tins, ja'n fa més que sou prin - ce-sa de la llar dels carde - nins. Denos l'al - tar major us dó-na vos-tre Ar - càngel Sant Mi - quel;

a la TORNADA

V Pregueu per nosaltres Santa Mare de Déu.

R Perquè siguem dignes de les promeses de N. S. J. C.

PREGUEM

Us supliquem, Senyor Déu, que concediu als vostres servents de poder fruit sempre d'una bona salut espiritual i corporal; i per la intercessió de la Verge Maria del Patrocini, prop vostre, al cel, allibereu-nos de les tribulacions de la vida present i feu-nos gaudir de la joia eterna. Per Nostre Senyor Jesucrist. - R. Amén.

a imatge que Cardona venera amb el títol del Patrocini, fou portada a la Vila per Joan Ramon Folc I, segon comte de Cardona, conegut en la història amb els renoms de *Cama-curt* i *Gamba curta*, l'any 1423; presidia l'entrada del Portal de Marsella, quan prengué la ciutat el comte que comanava l'esquadra de les Corts Catalanes que havien tramès a Nàpols en socors del rei Alfons V; el comte se l'endugué com a trofeu de guerra.

És una bellíssima imatge de pedra finament cisellada i policromada; mideix 1'40 m. d'altura. Sosté amb el braç esquerre l'Infant Jesús i amb la mà dreta porta un llibre obert, on són escrites les paraules del seu fill. Fou col·locada primerament al mig del retaule gòtic que hi havia a l'altar major, i des de l'any 1707 és venerada al cambril, adornat amb pintures d'Anton Bordonos, i amb els inimitables jaspis del cardoní Josep Capsada Torrabruna. L'altar del cambril era obra de Carles Moretó, de Solsona, i fou daurat per Agustí Capsada Malet, de Cardona.

El títol de Verge del Patrocini no li fou donat fins que el Papa Alexandre VII, l'any 1656, concedí la Festa del Patrocini de la Mare de Déu per a Espanya; abans era venerada amb el nom de Mare de Déu de l'Altar Major, i també amb el de Mare de Déu dels dissabtes, pel culte que se li donava aquest dia.

De 1813 (?) hi ha un Himne en llatí en el qual consta que era venerada amb el títol del Patrocini, i que la seva versió diu: *Vós mateixa us heu lliurat al Comte deixant el regne de França, i venint a Espanya us féreu la nostra Protectora, per tal de guardar Cardona, lloc per Vós elegit i posant sota la vostra protecció les ànimes, els cossos, i tots els béns.*

Per honra d'aquesta sagrada imatge Cardona ha fundat tres confraries: fou la primera la Confraria de Nostra Dona dels Dissabtes. Al 28 de gener de 1675, l'Ihm. Sr. Bisbe de Solsona, D. Lluís de Pons i d'Esquerrer, aprovà la Confraria de Maria Santíssima del Patrocini, i el 1847 es fundà la nova Confraria.

Aquesta sagrada imatge fou sacrílegament profanada i trossejada, igualment que les pintures i jaspis del cambril en la guerra de 1936-1939. En la destrucció els seus bocins foren llençats a la Fira, entre les runes que es llencen al Camí Nou. Allí foren recollits amorosament tots els trossos, un per un, per bons cardonins amb el risc que significava aquesta lloable acció. Per delegació del Govern de la Generalitat, recabà el lliurament per a la restauració, i gràcies al bon zel del patrici senyor Lluís Roviralta felicitment fou restaurada, depositant-la al Museu de Manresa, on s'havien instal·lat les deixalles dels temples de la comarca. Restaurada, la imatge empenia, curosament embalada, el camí de la frontera francesa; però la Verge no volia tornar a França, arribant tan sols fins a Darnius.

En 1941, el 26 de maig, fou el retorn triomfal de la imatge, amb motiu de la seva recuperació, fent-se-li una rebuda apoteòsica.

El 1954, en commemorar l'Any Sant, foren col·locats al Cambril els quinze misteris del Rosari, esculpturats a mig relleu, obra de l'escultor Fàbregas, i policromats pel decorador Sanjaume.

El cambril, després de la seva total restauració, és una obra inestimable de valor i una joia contemporània.

La proclamació com a Patrona de la Vila data de 18 de novembre de 1674.

La seva festivitat és celebrada en la dominica infraoctava de la Nativitat de Maria, que és la festa principal.

BIBLIOGRAFIA

*De Deu sou la tesorera,
de sas gracias donadora:
Patrocineu pues, Senyora,
el devot que en Vós espera.*

Goigs A La Prodigiosa Imatge De Maria Santissima / Del Patrocini, / Venerada En Lo Altar Major De La Parroquial De S. Miquel Arcangel / De La Illustre Vila de Cardona. Gravat que no correspon. Orn. Emblemes marials emmarcats. Text a tres columnes. Corondells. Manresa: Per IGNASI ABADAL, plassa del Olm. Agost de 1844. Orla. Un full a doble pàgina on hi ha un gravat gran de la imatge, que no correspon, orlat. Amb la llegenda: Nostra Senyora Del Patrocini. 18'5×28 - 21'5×31'5.

En un *Novenario a la Prodigiosa Imagen de la Mare Virgen Santissima del Patrocinio*, etc., etc. Manresa: Por Ignacio Abadal, Impresor. s. a. 16 pàgs. i un gravat. Text a dues col. (1813-1851).

Goigs a la prodigiosa Imatge de Santa Maria Santissima / DEL PATROCINI / venerada en lo altar Major de la Parroquial de S. Miquel Arcangel / de la Illustre Vila de Cardona (gravat que no correspon) MANRESA: IMPRENTA DE TRULLAS. s. a. (1839) 1842. 18×27'5 - 21×31.

Goigs A La Prodigiosa Imatge De Maria Santissima / Del Patrocini, / Venerada En Lo Altar Major De La Parroquial De S. Miquel Arcangel / De La Illustre Vila De Cardona. Gravat que no correspon. Orn. dues rodones tipog. Text a tres col. Corondells. Orla. MANRESA; IMPRENTA DE TRULLAS. s. a. Un full doble pàgina on hi ha un gravat gran que no correspon orlat. Amb la llegenda: Nostra Senyora del Patrocini que se venera en la parroquial de S. Miquel de la vila de Cardona. 18×27'5 - 22×31.

Goigs A La Prodigiosa Imatge De Maria Santissima / Del Patrocini, / Venerada En Lo Altar Major De La Parroquial De S. Miquel Arcangel / De La Illustre Vila De Cardona. Gravat que no correspon. Orn. dos àngels músics. Text a tres col. Corondells. Orla. MANRESA: IMPRENTA DE TRULLAS. s. a. Un full doble on hi ha un gravat que tampoc correspon, amb la llegenda: Nostra Senyora Del Patrocini. 17'5×26'5 - 21'5×31.

Goigs / A La Prodigiosa Imatge De Maria Santissima Del Patrocini, / venerada en lo altar major de la Parroquial de S. Miquel Arcangel de la Illustre vila de Cardona. Gravat que no correspon. Orn. dues rodones. Text a tres col. Corondells. Orla, Manresa: Imprenta de Trullás. s. a. 17'5×26'5 - 22×31.

Goigs / a La Prodigiosa Imatge De Maria Santissima Del Patrocini, / Venerada en lo altar major de la Parroquial de S. Miquel Ar - / cangel de la Illustre vila de Cardona. Amb un gravat que no correspon. Manresa: Imprenta de Trullás. s. a. 18×27'5 - 21×31.

Altra edició. Amb gravat distint que no correspon. Text a 3 col. Manresa: Imprenta de Roca, carrer de S. Miquel, núm. 15. 1872. 18×27'5 - 22×31'5.

Altra edició. Mateix gravat que l'anterior. Text a 3 col. Manresa: Imp. y Llib. de Lluís Roca, St. Miquel, 15. s. a. 16'5×25'5 - 22×32.

Goigs de Nostra Senyora Del Patrocini / que's venera en la parroquial de Sant Miquel Arcàngel / de la Vila de Cardona. Gravat directe de la imatge. Text a tres col. Orla. Tip. La Académica - Barcelona. s. a. 19×28'5 - 22×31'5.

Goigs de Nostra Senyora del Patrocini / que's venera en la parroquial - de Sant Miquel Arcàngel / de la Vila de - CARDONA. Gravat directe de la imatge venerada. Text a tres col. Corondells. Orla. Imp. Vives. Manresa. s. a. Duu un petit anagrama marial sota el títol. 19×28'5 - 22'5×21'5.

Goigs De Nostra Senyora Del Patrocini / que's venera en la parroquial - de Sant Miquel Arcàngel / de la Vila de CARDONA. Gravat directe de la imatge venerada. Sota el títol duu un petit anagrama marial. Text a tres col. Corondells. Orla. Imp. Vives. Manresa. s. a. 19×29 - 22×32.

Frag. dels Goigs. En pàg. 27 de *Maria Santissima* del Dr. Isidre Gomà, + volum II. Casa Edit. Rafael Casulleras. Via Layetana, 85. Barc. 1942. Aquest frag. s'acompanya de la versió castellana. Graf. Casugom. Barc. 520 pàgs.

PATROCINI - BOLOIX
post-1914

*Puig dels pobles sou Patrona
si us invoquen amb anhel:
Patrocini de Cardona,
siau nostre blanc estel.*

Goigs en lloança de la Mare de Déu del Patrocini. Pàgs. 25-26 del volum Jocs Florals de Cardona 1714/1944. Barcelona. Tipografia La Académica. 128 pàgs. Autor: Jaume Boloix y Canela.

Goigs en lloança de la Mare de Déu del Patrocini / que es venera a la parroquial - de Sant Miquel i Sant Vicenç / de la Vila de - CARDONA. Gravat en directe de la imatge. Orn. tipog. Abans de l'inici del text a dues columnes, la melodia on consta l'autor Mossèn Romeu. El que no consta l'autor del text: Boloix i Canela. Text a tres col. Corondells. Orla. Imp. Pejoan. Cardona. s. a. 19×28'5 - 22×32.

Altra edic. Mateixes característiques. Imp. Pejoan. Cardona. s. a. 18'5×29 - 22×32.

Altra edic. Mateixes característiques. Orn. Emblemes marials. Manresa. - Imprenta y Llibreria de Josep Roca. - Any 1930. 18×28'5 - 22'5×32.

Altra edic. Mateix que l'anterior. Tiratge a dues tintes en negre i vermell, i en paper couché. Mateix Roca. Manresa. 1930. 18×28'5 - 22'5×32.

Altra edic. Un full a quatre pàgs. 11×16. Goigs fragmentats. En recordança del XXVe aniversari del retorn de la imatge a la Vila de Cardona. 27 de maig del 1965. Imp. Pejoan. - Cardona.

*

A part dels Goigs recensionats, trobem isoladament aquests textos:

*Puig dels ben sou Dispensera,
y dels mals Reparadora,
patrocinaus donchs, Senyora,
al devot que en vos espera.*

GLORIO- - SOS ELO- / GIS A LA PRO- - DIGIOSA
IMAT- / ge de nostra Se- - nyora del Patrocini / de la
Vila - de Cardona. Manresa: Per Ignasi Abadal Estam-
per, y Llibreter. s. a. 16'5×17.

*O Mater Virgo Maria
Habe nos in memoria,
Per tuum Patrocinium
Tecum vivamus gloria.*

**AD LAUDEM D. V. MARIAE, IN PAROCHIALI EC-
CLESIA S. MICHAELIS / - HYMNUS.** Gravat que no
correspon. Orn. dos motius marials emmarcats. Text a
dues col. Manresa: Per Ignasi Abadal, Estamper del
Govern, per l'Rey N. Sr. (Q. D. G.) s. a. Orla. 16'5×27 -
19×29.

*A Vos, Estrella del dia,
Invocamos por Patrona:
Proteged, Virgen Maria,
A la villa de Cardona.*

**Gozos En - Alabanza / De Nuestra Sr.^a - Del Patro-
cinio, / Titular - Gloriosa / De La Villa - De Cardona.**
Gravat que no correspon. Orn. tipog. Text a dues col.
Corondell doble. Son propiedad de su autor D. José
Codina. Manresa I.^a de Abadal, plaza del Olmo. Orla.
s. a. 18×27 - 21'5×31.

*Regiu la nostra contrada
amb el somris maternal,
Patrocini aureolada
pels reflexos de la sal.*

Aquests goigs originals de M. Bertran i Oriola, foren
inserirs al Programa de la Festa Major de 1967, i no han
estat fins ara impresos en full solt, ni són musicats.

